

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2158/2017

Zagreb, 15. svibnja 2017.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Antun Palarić i Miroslav Šumanović, odlučujući o žalbi za zaštitu izbornog prava Hrvatske demokratske zajednice - HDZ, Županijske organizacije HDZ-a Zadarske županije, zastupane po predsjedniku Andreju Plenkoviću, kojeg zastupa punomoćnik Božidar Kalmeta, na sjednici održanoj 15. svibnja 2017. donio je

O D L U K U

I. Usvaja se žalba Hrvatske demokratske zajednice - HDZ, Županijske organizacije HDZ-a Zadarske županije te se zbog nepravilnosti Općinskog izbornog povjerenstva Općine Sveti Filip i Jakov u postupku kandidiranja za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov poništava rješenje Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije od 9. svibnja 2017.

II. Nalaže se Općinskom izbornom povjerenstvu Općine Sveti Filip i Jakov da u postupku ocjene kandidacijske liste za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov bez odgode postupi u skladu s člankom 21. stavcima 3. i 4. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12. i 121/16.) na način da pozove Hrvatsku demokratsku zajednicu - HDZ, Županijsku organizaciju HDZ-a Zadarske županije da u roku od 8 sati od trenutka pozivanja ukloni uočene nedostatke u kandidacijskoj listi HDZ-a, Županijske organizacije HDZ-a Zadarske županije predane Općinskom izbornom povjerenstvu Općine Sveti Filip i Jakov 4. svibnja 2017. u 15,00 sati.

III. U slučaju utvrđenja da je Hrvatska demokratska zajednica - HDZ, Županijska organizacija HDZ-a Zadarske županije radnju iz točke II. provela u danom roku, Općinsko izborno povjerenstvo Općine Sveti Filip i Jakov će bez odgode ocijeniti pravovaljanost kandidacijske liste HDZ-a, Županijske organizacije HDZ-a Zadarske županije za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov te utvrditi i bez odgode objaviti pojedinačnu i zbirnu listu pravovaljanih kandidatura.

O b r a z l o Ź e n j e

1. Hrvatska demokratska zajednica - HDZ, Županijska organizacija HDZ-a Zadarske županije, zastupana po predsjedniku Andreju Plenkoviću, kojeg zastupa punomoćnik Božidar Kalmeta (u daljnjem tekstu: HDZ - ŽO Zadar), podnijela je žalbu

protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) od 9. svibnja 2017.

Osporenim rješenjem ŽIP-a odbijen je kao neosnovan prigovor žaliteljice zbog nepravilnosti Općinskog izbornog povjerenstva Općine Sveti Filip i Jakov (u daljnjem tekstu: OIP) u postupku kandidiranja za članove Općinskog vijeća općine Sveti Filip i Jakov jer je utvrđeno da je u očitovanju o prihvaćanju kandidature (obrazac OLS-4) i u kandidacijskoj listi HDZ-a - ŽO Zadar kao adresa prebivališta kandidatkinje Sanje Santini-Šuperbe naveden Turanj (Općina Sveti Filip i Jakov) te stoga "nije bilo vidljivih nepravilnosti" temeljem kojih bi eventualno OIP mogao postupiti sukladno članku 21. stavcima 2., 3. i 4. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12. i 121/16., u daljnjem tekstu: ZoLI).

2. U žalbi se ističe da je OIP propustio postupiti sukladno članku 21. stavku 3. ZoLI-ja nakon što je uočio kako je adresa prebivališta (Zadar) u pravovaljanoj predloženoj kandidacijskoj listi HDZ-a - ŽO Zadar (objavljena 6. svibnja 2017. na internetskim stranicama Općine Sveti Filip i Jakov i 7. svibnja 2017. u "Zadarskom listu") različita od adrese prebivališta (Turanj) navedene na obrascu OLS-4.

Predlaže poništenje nepravilne izborne radnje uz nalog ponavljanja poništenih radnji te da se omogući sudjelovanje u izbornom procesu navodeći "kako radi poštivanja izbornih rokova u slučaju ponavljanja izbornih radnji ima novog kandidata za predmetnu kandidacijsku listu".

3. Ustavni sud je dopisom od 12. svibnja 2017. zatražio očitovanje ŽIP-a, a dopis je dostavljen na znanje Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP).

Ustavni sud zaprimio je istog dana (12. svibnja 2017.) očitovanje OIP-a i DIP-a. DIP je uz očitovanje dostavio i kontrolni list koji se odnosi na unos u sustav podataka iz kandidature HDZ-a - ŽO Zadar u izborima za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov.

Žalba je osnovana.

4. Iz osporenog rješenja i cjelokupne dokumentacije koja je dostavljena uz žalbu, kao i zaprimljenih očitovanja razvidne su sljedeće činjenice relevantne za rješavanje konkretnog izbornog spora koje se iznose kronološki:

4.1. Očitovanje kandidatkinje Sanje Santini-Šuperba o prihvaćanju kandidature (obrazac OLS-4) potpisano 3. svibnja 2017., kao i prijedlog kandidacijske liste HDZ-a - ŽO Zadar za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predani su OIP-u 4. svibnja 2017. u 15.00 sati.

U navedenom očitovanju i prijedlogu kandidacijske liste HDZ-a - ŽO Zadar, kao adresa prebivališta kandidatkinje Sanje Santini-Šuperba naveden je Turanj (Općina Sveti Filip i Jakov).

4.2. Pravovaljana kandidacijska lista HDZ-a - ŽO Zadar za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov objavljena je na web stranici Općine Sveti Filip i Jakov 6. svibnja 2017. i u "Zadarskom listu" 7. svibnja 2017.

Prigovor na objavljenu kandidacijsku listu HDZ-a - ŽO Zadar podnijeli su MODES - Moderna demokratska stranka i Socijaldemokratska partija Hrvatske - SDP navodeći da kandidatkinja broj 10 na listi Sanja Santini-Šuperba ima prebivalište u Zadru.

5. Povodom navedenog prigovora ŽIP je 8. svibnja 2017. donio rješenje kojim je uvažio prigovor te odlučio na način da se kandidacijska lista HDZ-a - ŽO Zadar za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov utvrđuje nepravovaljanom (u daljnjem tekstu: rješenje od 8. svibnja 2017.).

ŽIP je u rješenju od 8. svibnja 2017., između ostalog, naveo:

"Odredbom čl. 3. st. 1. Zakona o lokalnim izborima je propisano da za člana predstavničkog tijela jedinice ima pravo biti biran birač koji na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora ima prijavljeno prebivalište na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izbori provode.

Uvidom u podatke jedinstvenog registra osoba MUP RH utvrđeno je da je na dan 20. travnja 2017. godine (dan stupanja na snagu Odluke Vlade RH o raspisivanju lokalnih izbora-NN 38/2017) imenovana imala prijavljeno prebivalište u Zadru, ul. Josipa Jurja Strossmayera 11, a ne na području jedinice za čije se predstavničko tijelo izbori provode, slijedom čega sporna kandidacijska lista nije pravovaljana, pa je valjalo prihvatiti prigovore kao osnovane i odlučiti kao u izreci ove odluke."

6. Istog dana (8. svibnja 2017.) podnesen je prigovor zbog nepravilnosti OIP-a u postupku kandidiranja za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov zbog propusta OIP-a u postupanju po članku 21. stavcima 3. i 4. ZoLI-ja. U prigovoru je navedeno, između ostalog, da je od predaje kandidature pa do isteka roka za kandidiranje preostalo još 8 sati.

6.1. Osporenim rješenjem ŽIP-a odbijen je kao neosnovan prigovor zbog nepravilnosti OIP-a u postupku kandidiranja za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov jer je utvrđeno da je u očitovanju o prihvaćanju kandidature (obrazac OLS-4) i u kandidacijskoj listi HDZ-a - ŽO Zadar kao adresa kandidatkinje Sanje Santini-Šuperba naveden Turanj (Općina Sveti Filip i Jakov) te stoga "nije bilo vidljivih nepravilnosti" temeljem kojih bi eventualno OIP mogao postupiti sukladno članku 21. stavcima 2., 3. i 4. ZoLI-ja.

Mjerodavni dio osporenog rješenja glasi:

"Temeljem dostavljenih podataka iz Prijedloga kandidacijske liste HDZ-a i Očitovanja kandidatkinje Sanje Santini-Šuperba utvrđeno je kako je ista u Očitovanju o prihvaćanju kandidature kao svoju adresu navela adresu u Turnju (Općina Sv. Filip i Jakov). Isti podatak naveden je i u kandidacijskoj listi HDZ-a, tako da je ovakvu kandidaturu nadležno Općinsko izborno povjerenstvo zaprimilo, ocjenjujući a obzirom na njeno Očitovanje da je na dan stupanja na snagu Odluke Vlade RH o raspisivanju izbora imala prijavljeno prebivalište na području općine Sv. Filip i Jakov, te da je prijedlog kandidacijske liste u skladu sa odredbama Zakona o lokalnim izborima, drugim riječima nadležno Izorno povjerenstvo postupilo je potpuno u skladu sa čl.

21. st. 2., 3. i 4. tog Zakona. Napominjemo da je ovo Izorno povjerenstvo naknadno (nakon zaprimanja prigovora drugih političkih stranaka) izvršilo uvid u evidenciju prebivališta u MUP-u RH te je utvrđeno kako je tek 4. svibnja 2017. godine navedena kandidatkinja promijenila prebivalište iz Zadra na Turanj, tako da je i sama bila svjesna nedostatka koji je pokušala sanirati.

Napominjemo da se Odluka o pravovaljanosti kandidacijske liste donosi na osnovi podataka navedenih u prijedlogu kandidacijske liste, kojeg je sastavio i podnio ovlaštenu predlagatelj te podataka navedenih na Očitovanju kandidata o prihvaćanju kandidature, a prema kojim podacima kako su navedeni od strane predlagatelja nije bilo vidljivih nepravilnosti temeljem kojih bi eventualno Općinsko izborno povjerenstvo moglo postupiti prema odredbi čl. 21. st. 3. Zakona o lokalnim izborima."

6.2. Protiv osporenog rješenja podnesena je žalba u kojoj se navodi da je OIP, nakon što je uočio kako je adresa prebivališta (Zadar) u pravovaljanoj predloženoj kandidacijskog listi HDZ-a - ŽO Zadar (objavljena 6. svibnja 2017. na internetskim stranicama Općine Sveti Filip i Jakov i 7. svibnja 2017. u "Zadarskom listu") različita od adrese prebivališta (Turanj) navedene na obrascu OLS-4, bio dužan pozvati je na uklanjanje uočenog nedostatka u smislu članka 21. stavaka 3. i 4. ZoLI-ja.

U tom smislu u žalbi, između ostalog, navodi:

"... kako je dana 4. svibnja 2017. godine u 15,00 sati, dakle devet sati prije isteka roka za kandidiranje, Općinskom izbornom povjerenstvu Općine Sveti Filip i Jakov podnesen na propisanom obrascu OLS-1 Prijedlog kandidacijske liste Hrvatske demokratske zajednice - HDZ za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov na kojoj je pod rednim brojem 10. bila predložena kandidatkinja Sanja Santini-Šuperba s navedenim prebivalištem Turanj, Kontrata 11. Dana 6. svibnja 2017. godine na internetskim stranicama Općine Sveti Filip i Jakov, a potom dana 7. svibnja 2017. godine i u javnom glasilu *Zadarskom listu* OIP je objavio pravovaljanu predloženu kandidacijsku listu Hrvatske demokratske zajednice - HDZ uvidom u koju je Žalitelj uočio kako je za kandidatkinju pod rednim brojem 10. Sanju Santini-Šuperba objavljena adresa prebivališta različita od adrese prebivališta navedene na obrascu OLS-1 i to adresa u Zadru. Na ovako objavljenju pravovaljanu listu Hrvatske demokratske zajednice - HDZ uloženi su prigovori drugih političkih stranaka, sudionika izbornog procesa. Kako Žalitelj od trenutka predaje kandidacijske liste do trenutka objave pravovaljane kandidacijske liste nije bio od strane nadležnog izbornog povjerenstva pozvan ukloniti uočeni nedostatak kod kandidatkinje pod rednim brojem 10. te isti nije imao saznanja o uočenom nedostatku, a kojeg bi zasigurno uklonio u zakonskom roku radi zaštite izbornog procesa i svoje cijele kandidacijske liste, to Žalitelj drži kako je OIP propustio postupiti sukladno svojim zakonskim ovlastima i obvezama, jer je sukladno članku 21. Zakona o lokalnim izborima bio dužan pri zaprimanju predmetne kandidacijske liste provjeriti je li ona podnesena sukladno odredbama Zakona o lokalnim izborima i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva, te ako ocijeni da kandidacijska lista nije podnesena u skladu s odredbama Zakona o lokalnim izborima bio je dužan pozvati podnositelja ovdje Žalitelja da u roku od 48 sati, odnosno najkasnije do isteka roka za kandidiranje, ukloni uočene nedostatke. Do isteka roka za kandidiranje u predmetnom slučaju bilo je preostalo više od 8 sati. (...) Naime, zbog činjenice da OIP niti prilikom zaprimanja kandidacijske liste, niti prilikom provjere je li ista podnesena sukladno zakonu, niti prilikom objave pravovaljane kandidacijske liste, a što je učinjeno dvjema samostalnim radnjama u dva različita dana, nije uočio kako su podaci prebivališta za kandidatkinju Sanju Santini-Šuperba različiti od onih navedenih u prijedlogu kandidacijske liste i kako novi podaci ukazuju na nedostatak pasivnog biračkog prava za imenovanu kandidatkinju, a što posljedično dovodi u pitanje

pravovaljanost cijele kandidacijske liste, držimo kako je ovim propustom izborno tijelo počinilo nepravilnost u postupku kandidiranja, a koja nepravilnost može bitno utjecati na rezultate izbora, jer je dana 8. svibnja 2017. godine ŽIP postupajući u drugom postupku i odlučujući o prigovoru MODES - Moderne demokratske stranke i Socijaldemokratske partije Hrvatske donijelo Rješenje kojim je uvažilo prigovore navedenih stranaka te odlučilo da se kandidacijska lista HDZ za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sv. Filip I Jakov utvrđuje nepravovaljanom. Ovo Rješenje je objavljeno dana 8. svibnja 2017. godine na mrežnoj stranici Zadarske županije www.zadarska-zupanija.hr s poukom o pravnom lijeku predlagateljima prigovora Modernoj demokratskoj stranci MODES-u i Socijaldemokratskoj partiji SDP-u, dok Hrvatsku demokratsku zajednicu čija je lista ovom radnjom utvrđena nepravovaljanom ŽIP nije tražio očitovanje niti službeno kontaktirao ili obavijestio o poduzetoj izbornoj radnji."

7. U pribavljenom očitovanju OIP-a navedeno je sljedeće:

"Već prilikom očitovanja Županijskom izbornom povjerenstvu naglašeno je kako Općinsko izborno povjerenstvo nije moglo vršiti uvid u bazu podataka APIS-a, a time ni 'ručnu' provjeru pravovaljanosti podataka za kandidate, s obzirom da bi sustav (APIS) sam registrirao da li su podaci o nekom kandidatu valjani i samim time bi prihvatio nekog kandidata kao pravovaljanog ili ne. Dakle, unos u sustav APIS-a vršio se na način da se unosio isključivo OIB kandidata, na što smo posebno upozoreni i od informatičara koji rade u navedenom sustavu i svaki pokušaj manevriranja mimo tog pravila rezultirao bi činjenicom da bi to APIS registrirao i utvrdio da neki od kandidata nije prihvaćen. U konkretnom slučaju prilikom unosa OIB-a spornog kandidata APIS je isti registrirao i utvrdio da je kandidat pravovaljan, jednako kao i kandidacijska lista HDZ-a. Na temelju takve potvrde APIS-a, nadležno izborno povjerenstvo nije vršilo nikakve daljnje provjere, jer je posve logično da se pouzdalo u sustav, pogotovo cijeneći činjenicu da se izuzev OIB u sustavu ništa 'ručno' nije moglo mijenjati ili unositi.

Upravo iz tih razloga nadležno izborno povjerenstvo nije primijetilo manjkavost kod spornog kandidata (ostaje pitanje da li je moglo i bi li netko drugi u danim okolnostima to primijetio) i nije pozivalo podnositelja liste na ispravak, kao što je to već standardno činilo u odnosu na neke druge kandidate i kandidacijske liste koje APIS nije prihvatio, jer je u drugim slučajevima APIS registrirao nepravilnosti i upozorio povjerenstvo u kom smjeru treba vršiti korekciju, a sve kako bi kandidat ili lista kasnije bili prihvaćeni."

8. Uz očitovanje DIP je dostavio i kontrolni list koji se odnosi na unos u sustav podataka iz kandidature HDZ-a - ŽO Zadar u izborima za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov.

8.1. Mjerodavni dio očitovanja DIP-a glasi:

"U trenutku unosa podataka iz kandidature u sustav kandidatura od strane ovlaštene osobe nadležnog izbornog povjerenstva, iz sustava kandidature printa se kontrolni list na kojem su crvenom bojom označeni oni podaci iz kandidature koji nisu u skladu sa odgovarajućim sustavima/registrima.

Dakle, informatički sustav je pomoćno sredstvo nadležnom izbornom povjerenstvu za kontrolu podataka iz kandidature i njihovu usporedbu sa podacima koji su sadržani u sustavima/registrima i u tom smislu treba podrazumijevati i ulogu APIS-a u postupku kandidiranja.

Sustav kandidature omogućava da se iz sustava printaju pravovaljano prihvaćene kandidacijske liste/kandidature i zbirne liste. Sve izmjene na

pravovaljano prihvaćenim kandidacijskim listama/kandidaturama i zbirnim listama koje su nakon printanja iz sustava 'ručno' izmijenjene od strane nadležnog izbornog povjerenstva, potrebno je, sukladno uputama Državnog izbornog povjerenstva, naknadno unijeti u sustav kandidatura, kako bi se podaci u sustavu uskladili sa izmijenjenim rješenjima o prihvaćenim kandidacijskim listama/kandidaturama i zbirnim listama.

Iz sustava kandidatura isprintan je i kontrolni list koji Vam dostavljamo u privitku, a odnosi se na unos u sustav podataka iz kandidature predlagatelja Hrvatske demokratske zajednice u izborima za članove općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov. Kontrolni list je sa stanjem na dan 4. svibnja 2017. u 20,04 sati, tj. u vrijeme zaprimanja predmetne kandidacijske liste.

Usporedbom kontrolnog lista koji vam dostavljamo u privitku, a iz kojeg je vidljivo da je za kandidatkinju pod rednim brojem 10. Sanju Santini-Šuperba, stavljena napomena naznačena crvenom bojom, sa rješenjem Općinskog izbornog povjerenstva Općine Sveti Filip i Jakov kojim je prihvaćena pravovaljanom kandidacijska lista predlagatelja Hrvatske demokratske zajednice u izborima za članove Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov, može se utvrditi da li rješenje sadržajno odgovara podacima koji su od strane nadležnog izbornog povjerenstva unijeti u sustav ili je nadležno izborno povjerenstvo nakon unosa podataka u sustav vršilo određene izmjene 'ručno', bez da su te izmjene unijete i u sustav kandidatura.

Zaključno se napominje i da se unosom bilo kakvih izmjena u sustav kandidatura čime se mijenjaju podaci kojima taj sustav na osnovi povezivanja podataka sa odgovarajućim sustavima/registrima raspolaže, ne utječe na izmjene tih podataka u samim sustavima/registrima."

8.2. Iz dostavljenog kontrolnog lista razvidno je da se uz kandidatkinju Sanju Santini-Šuperba pod rednim brojem 10 liste navodi sljedeće:

"Neusklađenost adrese iz popisa birača sa lokacijama, grad - ZADAR, provjerite u registru prebivališta

(...)

Vrijeme zaprimanja liste: 04.05.2017., 20:04"

9. Ustavni sud podsjeća na činjenicu da je postupak provođenja izbora strogo formalan postupak (odluka broj: U-VIIA-2820/2009 od 6. lipnja 2009., "Narodne novine" broj 67/09.).

Člankom 21. stavcima 2., 3. i 4. ZoLI-ja propisano je:

"Rok za kandidiranje

Članak 21.

(...)

(2) Nadležno izborno povjerenstvo pri zaprimanju kandidacijskih lista i kandidatura provjerit će jesu li one podnesene sukladno odredbama ovoga Zakona i obvezatnim uputama Državnog izbornog povjerenstva.

(3) Ako nadležno izborno povjerenstvo ocijeni da kandidacijska lista ili kandidatura nije podnesena u skladu s odredbama ovoga Zakona, pozvat će podnositelja da u roku od 48 sati, a najkasnije do isteka roka za kandidiranje, ukloni uočene nedostatke.

(4) Nadležno izborno povjerenstvo može podnositelju kandidacijske liste i kandidature odrediti i kraći rok za uklanjanje nedostataka ako rok za kandidiranje istječe za manje od 48 sati."

9.1. U konkretnom slučaju, predmet ovog izbornog spora je - je li u konkretnom slučaju OIP propustio postupiti sukladno članku 21. stavcima 3. i 4. ZoLI-ja.

Iz osporenog rješenja kao i iz pribavljenog očitovanja OIP-a proizlazi da je prilikom unosa OIB-a kandidatkinje Sanje Santini-Šuperbe APIS registrirao i utvrdio da je kandidatura pravovaljana.

Međutim, uvidom u kontrolni list proizlazi upravo suprotno, odnosno da je kandidacijska lista HDZ-a - ŽO Zadar u APIS zaprimljena 4. svibnja 2017. u 20,04 sati i da je kod kandidatkinje Sanje Santini-Šuperbe pod rednim brojem 10 navedena primjedba: "Neusklađenost adrese iz popisa birača sa lokacijama, grad - ZADAR, provjerite u registru prebivališta", a što OIP, prema svojim tvrdnjama, nije uočio.

Polazeći od navedenih utvrđenja, a osobito činjenice da su nepravilnosti u postupku kandidiranja u odnosu na adresu prebivališta kandidatkinje Sanje Santini-Šuperbe postojale već u trenutku unosa podataka iz kandidature u APIS (4. svibnja 2017. u 20,04 sati), dakle prije isteka roka za kandidiranje, Ustavni sud utvrđuje da je sukladno članku 21. stavcima 3. i 4. ZoLI-ja, OIP trebao postupiti u korist zaštite postupka kandidiranja odnosno prava predlaganja kandidacijskih lista na način da pozove HDZ - ŽO Zadar na uklanjanje uočenih nedostataka do isteka roka za kandidiranje.

9.2. Stoga je Ustavni sud osporeno rješenje ŽIP-a poništio (točka I. izreke) i naložio OIP-u da postupi sukladno članku 21. stavcima 3. i 4. ZoLI-ja te da pozove HDZ - ŽO Zadar da u roku od 8 sati od trenutka poziva OIP-a ukloni uočene nedostatke u kandidacijskoj listi HDZ-a - ŽO Zadar predane OIP-u 4. svibnja 2017. u 15,00 sati (točka II. izreke).

U slučaju utvrđenja da je HDZ - ŽO Zadar radnju iz točke II. ove izreke proveo u danom roku na zakonit način, OIP će bez odgode ponovno ocijeniti pravovaljanost kandidacijske liste HDZ-a - ŽO Zadar za izbor članova Općinskog vijeća Općine Sveti Filip i Jakov te utvrditi i bez odgode objaviti pojedinačnu i zbirnu listu pravovaljanih kandidatura (točka III. izreke).

10. Slijedom navedenog, Ustavni sud je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 91. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) donio odluku kao u izreci.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

ANDREJ ABRAMOVIĆ
sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske

Na temelju članka 27. stavaka 4. i 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) i članka 50. i 51. Poslovnika Ustavnog suda Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 181/03., 16/06., 30/08., 123/09., 63/10., 121/10., 19/13., 37/14. i 2/15.) prilažem sljedeće

IZDOJENO MIŠLJENJE

uz Odluku broj: U-VIIA-2158/2017 od 15. svibnja 2017.

Ne mogu se složiti s mišljenjem većine da se u konkretnom ustavnosudskom predmetu broj U-VIIA-2158/2017 usvoji žalba Hrvatske demokratske zajednice - HDZ podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije od 9. svibnja 2017. godine iz sljedećih razloga:

1. Odluka većine zasniva se na navodnom propustu Općinskog izbornog povjerenstva (dalje: "OIP") da pozove podnositelja kandidacijske liste da ukloni uočene nedostatke na listi. Također, većina smatra da iz navodnog propusta OIP-a slijedi sankcija u vidu poništenja rješenja OIP-a. Niti sa jednom od te dvije premise ja se ne mogu složiti. Odredba članka 21. stavka 3. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 114/12. i 121/16.) glasi: "Ako nadležno izborno povjerenstvo ocijeni da kandidacijska lista nije podnesena u skladu s odredbama ovog zakona, pozvat će podnositelja da u roku od 48 sati, a najkasnije do isteka roka za kandidiranje ukloni uočene nedostatke.". Iz formulacije citirane odredbe ("ocijeni da") jasna je diskrecijska ovlast OIP-a u tovrsnim slučajevima. Ispravnost rezultata primjene diskrecijske ovlasti u našem pravu nije moguće dovoditi u pitanje, već je moguće dovoditi u pitanje jedino zakonitost takve odluke, granice ovlasti i svrhu radi koje je ovlast dana (npr. članak 4. Zakona o upravnim sporovima).

2. Niti tumačeći odredbu članka 21. stavka 3. Zakona o lokalnim izborima drugom tehnikom, npr. teleološki, nije moguće zaključiti ono što u konkretnom slučaju zaključuje većina sudaca. Naime, ako je OIP dužan pod prijetnjom poništenja vlastite odluke ispravno i potpuno utvrditi sve pozitivne uvjete, odnosno smetnje za svakog pojedinog kandidata na kandidacijskoj listi, čemu onda od tih istih kandidata na listi tražiti da o nedostatku smetnji za kandidaturu daju izjavu ovjerenu kod javnog bilježnika ili kod biračkog odbora, u smislu odredbe članka 17. stavaka 1. i 2. Zakona o lokalnim izborima? Ako ne postoji mogućnost pogreške OIP-a u vezi kandidacijskih lista, čemu onda mogućnost izjavljivanja prigovora na kandidacijske liste reguliranog odredbom članka 129. Zakona o lokalnim izborima? Ako kandidati za Općinsko vijeće, tj. budući članovi općinskog vijeća nisu kadri shvatiti i poštovati jednostavne zakonske uvjete o nekažnjavanju i prijavljenom prebivalištu, kako će onda u općinskim vijećima (kada budu izabrani) moći odlučivati o mnogo važnijim i kompliciranijim pitanjima?

3. Kroz odluku kakvu prihvaća većina sudaca u konkretnom slučaju mi uvodimo odgovornost kontrolora umjesto odgovornosti kontroliranog, iako se radi, kako je gore već objašnjeno, o kandidatima tj. ljudima koji bi morali moći razumjeti i poštovati sve, a posebno jednostavne i nezahtjevne zakonske odredbe. Na isti način mogli bismo smatrati policiju odgovornom za neku krađu (jer je nije spriječila), sanitarnu inspekciju za zarazu bakterijom (jer proizvod nije isključila iz prodaje) itd. To, po mojem mišljenju, nije sukladno demokraciji. Demokracija podrazumijeva odgovorno ponašanje svih sudionika, a ne patroniziranje ljudi od strane države.

4. Jednako tako, moram istaknuti da se navodni propust OIP-a, prema mišljenju većine, nalazi u nepropisnom ili nedovoljnom korištenju APIS-a (Agencija za podršku informacijskim sustavima). U Zakonu o lokalnim izborima nema ni riječi o APIS-u, pa tako niti o eventualnoj sankciji za eventualni propust u upotrebi istog.

5. Konačno, moram primijetiti da je u konkretnom slučaju kandidacijska lista predana OIP-u 8 sati prije isteka roka za kandidiranje, a da je navodna sumnja u ispravnost kandidature jedne osobe na listi signalizirana OIP-u od strane informacijskog sustava 3 sata i 56 minuta prije isteka roka za kandidiranje. U tom trenutku OIP više nije mogao ništa učiniti niti na provjeri podataka, niti na obavještavanju podnositelja o potrebi eventualnog ispravljanja liste, jer za to jednostavno nije više bilo vremena. Jednaka takva beznadna situacija traje i sada, pa nije jasno što bi OIP to trebao učiniti sada nakon što dobije odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske. Naime, u skladu s odredbom članka 27. stavka 3. Zakona o lokalnim izborima odustanak kandidata s kandidacijske liste nije dopušten nakon isteka roka za kandidiranje, a koji je u konkretnom slučaju istekao 4. svibnja 2017. godine u ponoć. Dakle, danas više nije moguće maknuti kandidata s liste, nije moguće da kandidat odustane, uopće više ništa po zakonu nije moguće učiniti. Lista je podnesena tako da joj je u sastavu bio kandidat koji nije udovoljavao zakonske uvjete, i smatram da je trebala biti inicijalno utvrđena nepravovaljanom. Također smatram da na današnji dan nije više moguće zakonito mijenjati listu - budući da je istekao rok za kandidiranje - pa će i nakon odluke većine Ustavnog suda RH jedino biti moguće ponovno utvrditi listu nepravovaljanom, nakon čega se postavlja pitanje svrhovitosti odluke Ustavnog suda.

6. Iz svih navedenih gore navedenih razloga smatram da je žalbu podnositelja protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije od 9. svibnja 2017. godine u konkretnom slučaju valjalo odbiti.

U Zagrebu, 15. svibnja 2017.

SUDAC
Andrej Abramović, v. r.